

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE

NA OSOBITNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV

Trvalosť v oblasti rozvoja vidieka: väčšina projektov ostáva počas stanoveného obdobia funkčná, dajú sa však dosiahnuť aj dlhodobejšie výsledky

Obsah

ZHRNUTIE (body I – VI).....	2
ÚVOD (body 1 – 14).....	3
ROZSAH AUDITU A AUDÍTORSKÝ PRÍSTUP (body 15 – 19).....	3
PRIPOMIENKY (body 20 – 65).....	4
ZÁVERY A ODPORÚČANIA (body 66 – 70).....	6
Odporúčanie 1 – Lepšie zamerať výdavky na životaschopné projekty.....	6
Odporúčanie 2 – Zmierniť riziká prevedenia financovaných aktív na súkromné používanie.....	6
Odporúčanie 3 – Využiť potenciál veľkých databáz na vyhodnocovanie.....	7

V tomto dokumente sa predkladajú odpovede Európskej komisie na pripomienky k osobitnej správe Európskeho dvora audítorov v súlade s článkom 259 [nariadenia o rozpočtových pravidlách](#), ktoré budú uverejnené spoločne s osobitnou správou.

ZHRNUTIE (body I – VI)

Spoločná odpoveď Komisie:

Počas programových období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 sa z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) naďalej podporujú diverzifikačné nepoľnohospodárske činnosti a podnecujú verejné a súkromné investície do vidieckych oblastí vrátane infraštruktúry v súlade s európskymi prioritami pre rozvoj vidieka. V súlade so zásadou zdieľaného riadenia sa podpora poskytuje v rámci vnútroštátnych alebo regionálnych programov rozvoja vidieka, v prípade ktorých sú za riadenie a kontrolu zodpovedné členské štáty a Komisia, pričom od členských štátov sa vyžaduje, aby prijali všetky potrebné opatrenia vrátane legislatívnych, regulačných a administratívnych opatrení s cieľom zabezpečiť, aby sa činnosti financované z rozpočtu EÚ vykonávali správne a účinne a v súlade s platnými pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami.

Komisia považuje za nevyhnutné rozlišovať medzi dodržiavaním zákonom stanoveného obdobia trvalosti a posúdením dlhodobejšieho vplyvu podporovaných projektov, ktoré ostávajú funkčné aj po uplynutí zákonom stanoveného obdobia. Požiadavky týkajúce sa trvalosti stanovené v článku 72 nariadenia (ES) č. 1698/2015 na obdobie 2007 – 2013 a v článku 71 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 na obdobie 2014 – 2020 boli v prípade potreby schválené zákonodarcami a neexistuje žiadny právny základ pre systematické požadovanie – ani monitorovanie – fungovania projektov nad rámec zákonom stanoveného obdobia trvalosti. Znamenalo by to aj nadmernú administratívnu záťaž pre vnútroštátne správne orgány.

Komisia vníma pozitívne, že mnohé podporované projekty sú funkčné aj roky po uplynutí zákonom stanoveného obdobia trvalosti. Komisia sa domnieva, že diverzifikačné opatrenia zabezpečujú vo vidieckych oblastiach dlhodobú diverzifikáciu a že zatvorenie niektorých podnikov alebo ukončenie podporovaných projektov nie je nevyhnutne spôsobené tým, že pôvodný projekt nebol ekonomicky životaschopný. Komisia sa domnieva, že uvedené zistenia by bolo vhodné ďalej analyzovať, napríklad porovnaním so všeobecnými údajmi o ekonomickej životaschopnosti v týchto odvetviach s podnikmi, ktoré nezískali finančné prostriedky z verejných zdrojov, a s ich priemerným životným cyklom, ako aj s inými možnými vonkajšími faktormi, ktoré mohli ovplyvniť podporované projekty, ako sú makroekonomické trendy.

Podpora podobných projektov sa predpokladá v rámci novej spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) na obdobie 2023 – 2027, ktorej všeobecným cieľom je posilniť sociálno-ekonomickú štruktúru vidieckych oblastí. V súlade s „novým modelom vykonávania“, ako sa uvádza v nariadení (EÚ) 2021/2115 a nariadení (EÚ) 2021/2116, cieľom novej SPP na obdobie 2023 – 2027 je lepšia výkonnosť a výsledky vzhľadom na jej ciele. Právny rámec EÚ je menej normatívny, pokiaľ ide o pravidlá priamo uplatniteľné na príjemcov, čo ponecháva členským štátom väčšiu flexibilitu pri plánovaní podpory a stanovovaní príslušných podmienok na získanie pomoci podľa potrieb a vnútroštátnych kontextov. V strategických plánoch SPP je preto úlohou členských štátov, aby navrhli relevantné požiadavky týkajúce sa trvalosti vhodné pre rôzne typy intervencie. Komisia pri posudzovaní plánov venuje náležitú pozornosť vhodnosti cieľov a celkovej stratégii plánovanej podpory, ako aj koncipovaniu navrhovaných intervencií. Okrem toho je Komisia pripravená podporiť výmenu informácií medzi členskými štátmi s cieľom zlepšiť ekonomickú životaschopnosť projektov v dlhodobom horizonte.

Komisia prijíma odporúčania.

ÚVOD (body 1 – 14)

Odpovede Komisie:

07. Zatiaľ čo v hodnotiacej štúdii sa vyvodzujú určité závery, v samotnej správe sa nevyklučuje pozitívny prínos¹ projektov k diverzifikácii vidieka, ktorý je podľa EDA obmedzený.

Pozri aj odpoveď Komisie na bod 61.

10. V súlade so zásadou zdieľaného riadenia sú členské štáty a Komisia zodpovedné za riadenie a kontrolu programov rozvoja vidieka v súlade so svojimi príslušnými zodpovednosťami stanovenými v nariadení (EÚ) č. 1303/2013, v nariadení (EÚ) č. 1305/2013 a v nariadení (ES) č. 1698/2005. Členské štáty by mali prijať všetky potrebné opatrenia vrátane legislatívnych, regulačných a administratívnych opatrení s cieľom zabezpečiť, aby sa činnosti financované z rozpočtu EÚ vykonávali správne a účinne a v súlade s platnými pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami.

11. V nariadení (EÚ) 2021/2115 sa navrhuje nový model vykonávania, ktorý zahŕňa prechod od súladu k výsledkom a výkonnosti, a to poskytnutím väčšej flexibility členským štátom, pokiaľ ide o vykonávanie.

Pozri aj odpovede Komisie na zhrnutie.

12 – 13. Spoločná odpoveď Komisie na body 12 a 13:

Pokiaľ ide o požiadavky týkajúce sa trvalosti uvedené v strategických plánoch SPP na obdobie 2023 – 2027, Komisia nabáda členské štáty, aby v prípade potreby zahrnuli takéto ustanovenia do svojich plánov a prispôbili ich typu príslušnej intervencie.

V programovom období 2014 – 2020 sa požiadavky týkajúce sa trvalosti líšia. V článku 71 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 sa stanovujú požiadavky päťročnej, trojročnej a desaťročnej trvalosti (premiestnenie spoločnosti mimo EÚ) po záverečnej platbe príjemcovi alebo v lehote stanovenej v pravidlách štátnej pomoci.

ROZSAH AUDITU A AUDÍTORSKÝ PRÍSTUP (body 15 – 19)

Žiadne odpovede Komisie.

¹ Súhrnná správa o *ex post* hodnotení programov rozvoja vidieka (PRV) na obdobie 2007 – 2013 – hodnotiacia štúdia, s. 16).

PRIPOMIENKY (body 20 – 65)

Odpovede Komisie:

21 – 23. Spoločná odpoveď Komisie na body 21 až 23:

Komisia konštatuje, že všetkých 879 projektov turistického ubytovania zo vzorky bolo financovaných počas obdobia 2007 – 2013 a splnilo požiadavku päťročnej trvalosti, a teda v tejto súvislosti splnilo právnu požiadavku.

Komisia okrem toho pripomína, že existujú ďalšie vonkajšie faktory určujúce životný cyklus podniku nad rámec prvkov, ktoré sa rozoberajú v tejto správe.

24 – 27. Spoločná odpoveď Komisie na body 24 až 27:

Komisia zdôrazňuje, že väčšina projektov zo vzorky splnila právnu požiadavku týkajúcu sa trvalosti. Informácie o dôvodoch, prečo niektoré projekty už nie sú funkčné, ako aj porovnanie s bežným životným cyklom podobných podnikov, ktoré nezískali finančné prostriedky z verejných zdrojov, by slúžili ako podklad pre ďalšie posúdenie.

33. Komisia konštatuje, že všetky projekty uvedené v rámci 2 sa ukončili po uplynutí zákonného obdobia trvalosti vrátane dvoch projektov, ktoré fungovali menej ako päť rokov.

36. Ako je znázornené na ilustrácii 5, v právnom rámci na obdobie 2014 – 2020 sa pravidlá zmenili v porovnaní s právnym rámcom na obdobie 2007 – 2013 tak, aby obdobie trvalosti začalo od záverečnej platby projektu. Viedlo to k primeranejšiemu obdobiu trvalosti a znamenalo to, že v období 2014 – 2020 sa zabránilo situáciám, aké sa vyskytli v prípade Bulharska.

38 – 46. Spoločná odpoveď Komisie na body 38 až 46:

Zaviedli sa výberové kritériá s cieľom uprednostniť a vybrať vysokokvalitné projekty vzhľadom na prínos k cieľom. Aby sa však zlepšili možnosti dlhodobej ekonomickej životaschopnosti podporovaných projektov, musia byť sprevádzané kvalitatívnym posúdením každej žiadosti platobnou agentúrou. Dlhodobý vplyv podporovaných projektov závisí aj od viacerých vonkajších faktorov.

V období 2014 – 2020 Komisia vo svojich usmerneniach pre členské štáty zvýšila dôraz na primerané používanie výberových kritérií v porovnaní s obdobím 2007 – 2013 s cieľom zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie so žiadateľmi, lepšie využívanie finančných zdrojov a zacielenie opatrení v súlade s prioritami Únie pre rozvoj vidieka a s právnym rámcom. Komisia bude pokračovať vo svojom úsilí o zabezpečenie výmeny osvedčených postupov medzi členskými štátmi, a to aj pri používaní výberových kritérií v strategických plánoch SPP na obdobie 2023 – 2027. V prípade, že príjemcovia nespĺnia požiadavky, v rámci zdieľaného riadenia je úlohou zodpovedných orgánov, aby prijali opatrenia v súlade s pravidlami týkajúcimi sa sankcií a vymáhania. Komisia takisto vykonáva audit plnenia požiadaviek členskými štátmi. V prípade nedostatkov v systémoch riadenia a kontroly členských štátov môže Komisia navrhnúť finančné opravy.

Komisia poukazuje na to, že v príklade v rámci 5 sa znázorňujú situácie (možného) umelého vytvárania podmienok [doložka o obchádzaní v článku 60 nariadenia (EÚ) č. 1306/2013] alebo dokonca podvodného konania.

52. Komisia nabáda členské štáty, aby poskytovali podporu vo forme finančných nástrojov, ako sú úvery a záruky, najmä na ekonomicky životaschopné investície vytvárajúce príjmy pre príjemcu.

54 – 55. Spoločná odpoveď Komisie na body 54 a 55:

V rámci zdieľaného riadenia sú vnútroštátne orgány zodpovedné za kontrolu projektov financovaných z fondov EÚ a za iniciovanie vymáhania v prípade nedodržania pravidiel EÚ a/alebo vnútroštátnych pravidiel. Vnútroštátny certifikačný orgán každoročne vykonáva audit výdavkov na rozvoj vidieka. Komisia okrem toho vykonáva v členských štátoch audity založené na riziku, aby overila dodržiavanie pravidiel.

Pokiaľ ide o problémy, ktoré EDA identifikoval v Rumunsku a Bulharsku, Komisia by chcela poukázať na to, že v prípade Bulharska začali bulharské orgány postupy vymáhania v súvislosti s neoprávnené vyplatenými finančnými prostriedkami, ktoré sa začali už po finančnej oprave Komisie v roku 2017 na základe auditu GR AGRI. Postupy vymáhania sú však zložité, pretože prevažná väčšina príjemcov, ktorí sú predmetom vymáhania, podala žalobu proti bulharským orgánom na Súdnom dvore. Okrem toho niektorí z týchto príjemcov podali Komisii a Európskemu parlamentu niekoľko sťažností. Komisia tieto žiadosti posudzuje.

Pokiaľ ide o predchádzajúce programové obdobie 2007 – 2013, Komisia (od roku 2011) vykonala audit opatrení týkajúcich sa turistického ubytovania (v zásade opatrení 311, 312 a 313) v deviatich členských štátoch. V dvoch členských štátoch boli zistené nedostatky vo vykonávaní vhodných postupov.

Pokiaľ ide o programové obdobie 2014 – 2020, Komisia vykonala audit podopatrenia 6.4 (z ktorého sa financujú aj projekty penziónov) prostredníctvom 21 auditov týkajúcich sa dvanástich členských štátov. V štyroch členských štátoch Komisia zistila nedostatky vo vykonávaní vhodných postupov. Dosiaľ sa nezistili žiadne rozsiahle nezrovnalosti okrem situácie v Bulharsku opísanej v predchádzajúcom bode.

61 – 65. Spoločná odpoveď Komisie na body 61 až 65:

Pokiaľ ide o ťažkosti pri meraní rozsahu prínosu, Komisia zdôrazňuje, že v súhrnnej správe² sa takisto uvádza, že „zatiaľ čo závery vychádzajú z opatrení, v prípade ktorých môžeme s istotou konštatovať ich pozitívny prínos k plánovanému cieľu, neznamená to, že opatrenia s nižším rozsahom prínosu alebo nižšou hodnovernosťou boli neúčinnými iniciatívami bez akéhokoľvek prínosu. Naopak, ako možno vidieť v prínosoch jednotlivých opatrení, vo väčšine prípadov odzrkadľujú skutočnosť, že *ex post* hodnotiacia správa neobsahuje záver o prínose, a nie posúdenie žiadneho alebo nízkeho prínosu uvedené v správe. Okrem toho rozsah prínosu súvisí s jednoduchosťou merania tohto prínosu. Navyše existuje silný vzťah medzi merateľnosťou a časom, keď sa opatrenie vykonalo, keďže proces sa už zefektívnil a metódy a prístupy merania boli jasnejšie vymedzené.“

Pozri aj odpoveď Komisie na bod 07.

Komisia zdôrazňuje, že členské štáty nie sú povinné systematicky monitorovať alebo kontrolovať, či investičné projekty ostávajú funkčné aj po uplynutí zákonom stanoveného obdobia trvalosti, a vzhľadom na vysoký počet malých projektov to nemožno očakávať. Pravidlá ochrany údajov

² Súhrnná správa o *ex post* hodnotení programov rozvoja vidieka (PRV) na obdobie 2007 – 2013 – hodnotiacia štúdia, (s. 16).

navyše obmedzujú schopnosť Komisie priamo vykonávať takéto monitorovanie. Komisia však môže nabádať členské štáty, aby lepšie využívali obchodné registre alebo iné veľké databázy.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA (body 66 – 70)

Odpovede Komisie:

66 – 69. Spoločná odpoveď Komisie na body 66 až 69:

Komisia súhlasí s tým, že výberové konanie by sa mohlo zlepšiť, najmä podporou lepšieho individuálneho posúdenia kvality projektov na základe opisu projektov príjemcami. Dlhodobý vplyv podporovaných projektov ďalej závisí od viacerých vonkajších faktorov, ako sú makroekonomické trendy a krízy, ktoré nemožno ovplyvniť výberovými konaniami.

Odporúčanie 1 – Lepšie zamerať výdavky na životaschopné projekty

Komisia prijíma odporúčanie.

Komisia uľahčí šírenie osvedčených postupov medzi členskými štátmi.

Odporúčanie 2 – Zmierniť riziká prevedenia financovaných aktív na súkromné používanie

2A) Komisia prijíma odporúčanie.

Komisia bude naďalej spolupracovať s orgánmi členských štátov, ako aj inými zainteresovanými stranami, najmä v rámci budúcej európskej siete SPP, s cieľom šíriť osvedčené postupy a vymieňať si ich, a tým uľahčiť efektívne vykonávanie politiky, v záujme zabezpečenia najvyššej pridanej hodnoty EÚ poskytovanej podpory. Komisia nabáda členské štáty, aby v prípade potreby zahrnuli relevantné požiadavky týkajúce sa trvalosti do strategických plánov SPP v závislosti od typu poskytovanej podpory.

B) Komisia bude naďalej nabádať členské štáty, aby poskytovali podporu vo forme finančných nástrojov, ako sú úvery a záruky, najmä na ekonomicky životaschopné investície vytvárajúce príjmy.

2B) Komisia prijíma odporúčanie.

70. Neexistuje žiadny právny základ, podľa ktorého by sa od členských štátov požadovalo systematické monitorovanie fungovania podporovaných projektov nad rámec obdobia trvalosti stanoveného v nariadení (ES) č. 1698/2005 a nariadení (EÚ) č. 1303/2013. Vytvorila by sa tým nadmerná administratívna záťaž pre členské štáty.

Odporúčanie 3 – Využiť potenciál veľkých databáz na vyhodnocovanie

3A) Komisia prijíma odporúčanie.

Komisia pomôže členským štátom pri určovaní relevantných zdrojov informácií a šírení osvedčených postupov.

3B) Komisia prijíma odporúčanie.